

Στο χρόνο που έχω στη διάθεσή μου, προτίθεμαι να εκθέσω σε μια πρώ τη παράγραφο της ανακοίνωσής μου τις προσδοκίες, που έφερε η νέα κυβέρνηση στην Ελλάδα, και ποια ήταν τα αρχικά της αιτήματά από τους δανειστές, και στη δεύτερη παράγραφο τι φαίνεται να προέκυψε ως τώ ρα από τις θυελλώ δεις διαπραγματεύσεις της με τους εταίρους.

1. Οι προσδοκίες

Ο ελληνικός λαός, αφού υπέστη για πάνω από πέντε χρόνια τα πάνδεινα από την καταστρεπτική πολιτική της τρόικας και τον χωρίς αντίδραση ενδοτισμό των ελληνικών κυβερνήσεων, υποδέχθηκε τη νέα κυβέρνηση ως σωτήρα του στις 25.01.2015. Ο ελληνικός λαός στο συντριπτικό ποσοστό του- 8 στους 10, που δηλαδή περιλαμβάνει και σημαντικό τμήμα αυτών που δεν ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ- δηλώνουν ότι συμφωνούν με τους κυβερνητικούς χειρισμούς, ενώ λαοθάλασσες, εντελώς αυθόρμητα γεμίζουν τις πλατείες των μεγάλων πόλεων, κάθε φορά που πρόκειται να γίνουν συζητήσεις με τους δανειστές, για να συμπαρασταθούν στην κυβέρνηση.

Θέλω ιδιαίτερα να υπογραμμίσω ότι, ουδέποτε, ο ελληνικός λαός αρνήθηκε την υποχρέωσή του να πληρώσει το χρέος, στους δανειστές. Ωστόσο, ο τρόπος με τον οποίον τρόικα και μνημόνια αντιμετώπισαν αυτό το χρέος, στο διάστημα των πέντε και πλέον τελευταίων ετών, ήταν απαράδεκτος και κυρίως αδιέξοδος. Αρκεί να υπογραμμίσω ότι τα μνημόνια δεν εξαθλίωσαν μόνο τον ελληνικό λαό, αλλά ταυτόχρονα κατέστρεψαν μεθοδικά όλες τις δυνατότητες αποπληρωμής του χρέους,εφόσον απέκλειαν κάθε αναπτυξιακή διάσταση. Εξαιτίας μιας στραγγαλιστικής λιτότητας, το ΑΕΠ της χώρας καταποντίστηκε, χάνοντας πάνω από το 25% του από την αρχή της κρίσης, τα δημόσια έσοδα βούλιαξαν και το χρέος από βιώσιμο το2009, δηλαδή γύρω στο 120% στο ΑΕΠ,κατέστη μη βιώσιμο στη συνέχεια με ήδη 177% στο ΑΕΠ. Η τρόικα, προκειμένου να εξαγγείλει ότι το χρέος είναι βιώσιμο, διότι διαφορετικά δεν μπορεί να συνεχιστεί ο δανεισμός, απαίτησε ετήσιο πρωτογενές πλεόνασμα μεταξύ 3% και 4.5% του ΑΕΠ.Απαίτηση, που εκτός της αντικειμενικής αδυναμίας της να υλοποιηθεί, καταδικάζε την Ελλάδα σε πλήρη εξόντωση για πολλές δεκαετίες. Παράλληλα, προχωρούσε και το εγκληματικό πρόγραμμα των δήθεν μεταρρυθμίσεων, που εκθεμελιώνει, εκτός της οικονομίας, και την αγορά εργασίας,και τη δημόσια διοίκηση, και τη δημόσια υγεία, και τη δημόσια παιδεία. Αυτές οι δήθεν μεταρρυθμίσεις μετέβαλαν την αγορά εργασίας σε πραγματική ζούγκλα, και επιπλέον, με

θανάσιμο μίσος εναντίον του δημόσιου τομέα, απαιτούσαν, εντελώς αδικαιολόγητα, την απόλυση 150.000 δημοσίων υπαλλήλων με συνοπτικές διαδικασίες. Να προσθέσω εδώ ότι ο ελληνικός δημόσιος τομέας δεν είναι υπερμεγέθης, αφού όλες οι σχετικές μελέτες τον τοποθετούν στο μέσον των αντίστοιχων, των κρατών-μελών της ΕΕ. Αλλά, η Ελλάδα χρησιμοποιήθηκε ως πειραματόζωο, για μια γενική πρόβα επέκτασης των πιο φανατικών νεοφιλελεύθερων θέσεων και στην υπόλοιπη Ευρώπη. Και, φυσικά, να παρατηρήσω το αυτονόητο, ότι δηλαδή ένα πρόβλημα αναποτελεσματικού ή και διεφθαρμένου δημόσιου τομέα, όπως είναι ο ελληνικός, δεν αντιμετωπίζεται με βάρβαρα ποσοτικά μέτρα, αλλά αντιθέτως χρειάζονται ποιοτικές βελτιώσεις.

Η νέα ελληνική κυβέρνηση, αμέσως μετά την εκλογή της, ανήγγειλε ότι ζητά από τους δανειστές τα ακόλουθα πολύ συνοπτικά:

Α. Όχι άλλα μνημόνια, που εξόντωσαν τον ελληνικό λαό, και ξεκινούσαν από τραγικά εσφαλμένη βάση. Αλλά, και όχι άλλα δάνεια, που δεν οδηγούν πουθενά, καταγράφονται απλώς ως αυξήσεις του χρέους και αυτούσια πηγαίνουν στους δανειστές. Είναι, τελικά, μια κοροϊδία. Αντιθέτως, αναδιάρθρωση του χρέους για να καταστεί βιώσιμο.

Β. Η Ελλάδα πρέπει να εξασφαλίσει τα μέσα για να γιατρέψει τις πληγές που της δημιούργησαν τρόικα και μνημόνια, αντιμετωπίζοντας άμεσα την ανθρωπιστική κρίση, που δεν απέχει από μια γενοκτονία. .

Γ. Η Ελλάδα θα προσπαθήσει να απαλλαγεί από «μεταρρυθμίσεις» που είναι, από πολλές πλευρές απαράδεκτες και να τις υποκαταστήσει με άλλες αποτελεσματικές.

Δ. 1-1.5% του ΑΕΠ πρωτογενές πλεόνασμα είναι το ανώτατο που μπορεί να γίνει δεκτό, ώστε να εξασφαλιστεί κάποιο ποσό που θα διατίθεται για ανάπτυξη και περιορισμό της ανθρωπιστικής κρίσης.

Ε. Άμεση διακοπή του αλύπητου ξεπουλήματος της δημόσιας περιουσίας της, που

καταδικάζει την Ελλάδα να είναι παρία της Ευρώπης για πολλές δεκαετίες από σήμερα.

ΣΤ. Να γίνει ενδελεχής έλεγχος του χρέους, δεδομένου ότι υπάρχει το γερμανικό χρέος του κατοχικού δανείου και των επανορθώσεων με τα οποία θα πρέπει αυτό να συμψηφιστεί, καθώς και να εξαιρεθεί εκείνο το τμήμα του που φέρει χαρακτήρα επαχθούς δανείου.

Ζ. Να παταχθεί η φοροδιαφυγή με την επιβολή ενός νέου και δικαίου φορολογικού συστήματος καθώς και να γίνουν βελτιώσεις στη δημόσια διοίκηση.

II. Τα αποτελέσματα των πρόσφατων διαπραγματεύσεων στις Βρυξέλλες

Παρότι τα ελληνικά αιτήματα ήταν, απολύτως, εύλογα ωστόσο προκάλεσαν την μήνιν των δανειστών. Και πρέπει να ομολογήσω ότι στο διάστημα αυτών των τόσο οδυνηρών διαπραγματεύσεων σκέφθηκα συχνά το ρηθέν από τον συνάδελφό μου Gérard Lafay σε μία από τις τοποθετήσεις του για το ελληνικό μέλλον. Είπε: η νέα κυβέρνηση της Ελλάδας δεν έχει πιθανότητες επιτυχίας, αν η χώρα εξακολουθήσει να παραμένει εγκλωβισμένη στην ευρωζώνη και είναι υποχρεωμένη να αποπληρώσει το τεράστιο χρέος της, σε συνθήκες μόνιμης ύφεσης της οικονομίας της και προσθέτω και ήδη σε συνθήκες αντιπληθωρισμού. Οι κίνδυνοι εξόδου ασφαλώς υπάρχουν και ουδόλως είναι ευκαταφρόνητοι, ιδίως αν η Ελλάδα αναγκαστεί να αποχωρήσει μόνη από την ευρωζώνη, και όχι στα πλαίσια μιας γενικότερης διάλυσής της

Οι κίνδυνοι για την Ελλάδα θα είναι ακόμη μεγαλύτεροι αν αποφασίσει αυτή την έξοδο, εναντίον της θέλησης των υπολοίπων μελών της ευρωζώνης. Ωστόσο, η Ελλάδα δεν μπορεί και, θα τολμούσα να πω ότι ούτε πρέπει να περιμένει τη γενικότερη διάλυση της ευρωζώνης, γιατί κινδυνεύει στο μεταξύ να εξαφανιστεί.

Και τώρα, θα προσπαθήσω να εμφανίσω μια πρώτη αξιολόγηση, που πιθανότατα δεν είναι η τελειωτική, των τελευταίων αυτών διαπραγματεύσεων της Ελλάδας με τους δανειστές της, σε τρεις ενότητες: πρώτον ποιο ήταν το γενικότερο κλίμα μέσα στο οποίο διεξήχθησαν οι διαπραγματεύσεις, δεύτερον τι κερδίσαμε από αυτές, και τρίτον που οδεύουμε μετά το

πέρας τους.

Α. Η πρώ τη φάση των διαπραγματεύσεων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ηρωική. Διότι ο νέος Έλληνας ΥΠΟΙΚ, με ύφος αγέρωχο και λόγο αποφασιστικό, δήλωνε με σαφήνεια το τι θα δεχθούμε και το τι θα απορρίψουμε. Οπωσδήποτε, φαινόταν βέβαιο ότι η Ελλάδα δεν ήταν πια νοητό να παραμένει δέσμια της λιτότητας, της ύφεσης και της υποτέλειας, ούτε να εκτελεί χωρίς αντίδραση τις εμπνεύσεις της Τρόικας. Με περισσή υπερηφάνεια και αίσθημα εθνικής αξιοπρέπειας, οι Έλληνες, οκτώ στους δέκα, ακολούθησαν νοερά τον κ. Γιάνη Βαρουφάκη στους δρόμους της δόξας, στέλνοντάς του, σε καθημερινή βάση, χιλιάδες ευχές για ευόδωση των εθνικών μας στόχων.

Νομίζω, πως η διακοπή αυτής της ειδυλλιακής εξέλιξης οφείλεται στη χρόνια άρνηση των Γερμανών να δεχθούν αυτό που η ελληνική πλευρά προσπάθησε να υπογραμμίσει με όλα τα μέσα, τουλάχιστον στην αρχή των διαπραγματεύσεων: ότι δηλαδή το πρόγραμμα που επιβλήθηκε στην Ελλάδα δεν ήταν απλώς λανθασμένο, αλλά ήταν και εγκληματικό. Και, συνεπώς, οι εταίροι μας όφειλαν πάραυτα, όχι μόνο να το διακόψουν αλλά και να αποκαταστήσουν την ανθρωπιστική καταστροφή που έτσι προκάλεσαν. Όμως, οι Γερμανοί, που δυστυχώς ακολουθήθηκαν και από άλλους ευρωπαίους ηγέτες, οι οποίοι δεν αποτόλμησαν να διαφοροποιηθούν, τουλάχιστον με αποφασιστικό τρόπο, αναμάσησαν για ακόμη μια φορά τις προσφιλείς τους κατηγορίες εναντίον των δήθεν «ανίκανων» Ελλήνων, προκειμένου να αποδώσουν την καταστροφή της χώρας, σε ελληνικά σφάλματα. Απολύτως, βέβαια, κατανοητή αυτή η προσπάθεια των πρωτεργατών των αδιέξοδων μνημονίων, αφού διαφορετικά δεν θα υπήρχε έδαφος για συνέχιση αυτής της αδιέξοδης πολιτικής. Αφού διαφορετικά θα έπρεπε να αναλάβουν τις ευθύνες τους. Αφού διαφορετικά θα ήταν αδύνατον να εξακολουθήσουν την απόλυτη γερμανική επικυριαρχία στην Ευρώπη και κυρίως στο Νότο της.

Δεν μπορώ να γνωρίζω τι, ακριβώς, ανέμενε η ελληνική κυβέρνηση από τις

διαπραγματεύσεις αυτές. Υποθέτω, ότι εύλογα θα ανησυχούσε, και θα όφειλε γι αυτό να έχει ένα σχέδιο Β, σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις κακοφορμίζουν. **Αποδείχθηκε, δυστυχώς, ότι δεν υπήρχε σχέδιο Β, έτσι που η υποχώρηση από τους αρχικούς στόχους να είναι, αν όχι συντριπτική, πάντως αρκετά απογοητευτική.**

Η απάντηση, ωστόσο, στο γιατί έλειπε αυτό το σχέδιο Β, υποχρεωτικό για κάθε σημαντική διαπραγμάτευση, είναι αυταπόδεικτη. Δεν μπορούσε να υπάρχει σχέδιο Β, από τη στιγμή που με όλες τις δυνατές αποχρώσεις, ο νέος έλληνας πρωθυπουργός είχε γνωστοποιήσει προς κάθε κατεύθυνση ότι «η χώρα θα παραμείνει στην ευρωζώνη». Είχε, έτσι, καταθέσει ο κ. Τσίπρας προκαταβολικά το μοναδικό όπλο που θα είχε, πιθανότατα, ως αποτέλεσμα, μια λιγότερο στραγγαλιστική ευρωπαϊκή πολιτική απέναντι στην Ελλάδα. Οι εξηγήσεις, βέβαια, του γιατί και πως ο κ. Τσίπρας αποφάσισε να πάει άοπλος στη μάχη είναι περισσότερο από διαφανείς. Πως αλήθεια, να τολμούσε να απειλήσει ο ίδιος με GREXIT τους δανειστές, ενόσω αυτοί από το 2010 είχαν μονοπωλήσει την περί ης απειλή εναντίον της Ελλάδας, και ενόσω ακόμη όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις την είχαν περιβάλει με ένδυμα Αρμαγεδδών, χωρίς βεβαίως ουδέποτε να εξηγήσουν τους λόγους. Αν δεχθούμε, που νομίζω ότι δεν γίνεται διαφορετικά, ότι η Ελλάδα, με χρέος μη βιώσιμο, με ανθρωπιστική κρίση που έχει πολλά απεχθή πρόσωπα, και που είναι ήδη βουτηγμένη σε αντιπληθωριστικό στρόβιλο είναι ξεγραμμένη για δεκαετίες, από την παγκόσμια σκηνή, τότε η έξοδος από την ευρωζώνη εμφανίζεται ως μονόδρομος σωτηρίας. Ναι, αλλά...θα πουν αρκετοί και τι «θα γίνει με τον πληθωρισμό»; Ναι, όμως, θα συμπληρώσουν άλλοι «και τι θα γίνει με την υποτίμηση»; Ναι, όμως θα ολοκληρώσουν κάποιοι «γιατί να πλουτίσουν όσοι έβγαλαν χρήματα στο εξωτερικό»; κλπ., κλπ. Κίνδυνοι ελλοχεύουν, πολλοί κίνδυνοι, στην περίπτωση επιστροφής στο εθνικό νόμισμα, αλλά υπάρχουν και άπειροι συνδυασμοί μετριασμού τους. Αυτοί οι κίνδυνοι, οι μεγάλοι και οι σημαντικοί έχουν ως μοναδικό αντίκρισμα την εξαφάνιση της Ελλάδας, για πολλά-πολλά χρόνια.

Από τη στιγμή, λοιπόν, που η ελληνική πλευρά δεν μπορούσε να απαντήσει στο ΟΧΙ του κ. Σόιμπλε, ΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΠΑΝΙΔΕΙΝ.....τα όσα ακολούθησαν ήταν, δυστυχώς, αναπόφευκτα.

Β. Είχαμε, τελικά, κάποιο κέρδος από τις οδυνηρές αυτές διαπραγματεύσεις; Βεβαίωτα, ναι. Φαίνεται ότι οι δανειστές εδέησαν να μας δώσουν ένα μικρό κλάσμα των όσων αρχικά ζητήσαμε. Αυτό το απόκτημα το τοποθετώ, κυρίως, στον ελαστικό χειρισμό του πρωτογενούς πλεονάσματος, που κατά τις περιστάσεις της

οικονομίας, θα αφήνει κάποια υπολείμματα για τη χρήση τους στο εσωτερικό: για αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης και, ίσως, και για ασθενική ανάπτυξη . **Σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υποτιμηθεί αυτό το επίτευγμα, που αποδεικνύει άλλωστε ότι η εξαθλίωση θα είχε περιοριστεί, στην Ελλάδα, αν οι προηγούμενες κυβερνήσεις, αντί να αναπτύσσουν ανύπαρκτες success stories , είχαν προσπαθήσει να διαπραγματευθούν τους μνημονιακούς όρους καταστροφής.**

Τι απέγιναν, όμως, όλα τα υπόλοιπα και μεγαλεπήβολα ελληνικά αιτήματα; **Και τι θα γίνει με το τεράστιο χρέος; Γιατί....εκ των προτέρων οι δανειστές απέκλεισαν την όποια συζήτηση για κούρεμά του, και η ελληνική πλευρά δεν τόλμησε να επιμείνει. Αλλά και τι θα γίνει με το μέγα θέμα της λιτότητας, που η συνέχισή της σκοτώνει την οικονομία, αποκλείει την ανάκαμψη, καταδικάζει γενιές ολόκληρες σε μαρασμό; Η οικονομία αυτή χρειάζεται, για να σταθεί και πάλι στα πόδια της, ένα σταθερό ετήσιο ποσοστό μεγέθυνσης τουλάχιστον 4%. Πως θα εξασφαλιστεί αυτή η ανάπτυξη, με τις σταγόνες ρευστότητας που παραχωρούνται από την ΕΚΤ;**

Γ. Με το κλείσιμο της αυλαίας αυτών των διαπραγματεύσεων, οφείλουμε όλοι να διερωτηθούμε «που οδεύουμε»; Διότι, μετά το πέρας τους θα έχει πλήρως συνειδητοποιηθεί ότι, από τη στιγμή που δεν έχει ξεπληρωθεί κατά το 75% του το χρέος μας, ο έλεγχος και το πρόγραμμα της λιτότητας θα εξακολουθήσουν. Και, συνεπώς, ελάχιστα ενδιαφέρει το πώς, εκάστοτε, θα βαπτίζονται αυτά, μια και η μεταβολή της ονομασίας τους ουδόλως μετριάξει τη σκληρότητά τους.

Η κατάσταση θα είναι, ασφαλώς, ελαφρώς καλύτερη, σε σύγκριση με την μέχρι τώρα, για τους λόγους που ήδη ανέφερα παραπάνω, και ίσως και για κάποιες πρόσθετες λεπτομέρειες. Δεν θα είναι, ωστόσο, ικανοποιητική. Δεν θα οδηγήσει σε ανάπτυξη, δεν θα εξασφαλίζει εθνική κυριαρχία, δεν θα απορροφά την τεράστια ανεργία, δεν θα μετριάξει τα δυσμενή αποτελέσματα της λιτότητας, δεν θα εμποδίζει τους νέους να εγκαταλείπουν την Ελλάδα, δεν θα περιορίζει τη φτώχεια.

Μια κυβέρνηση τόσο λαοφιλής όσο του ΣΥΡΙΖΑ, έχει πρώτιστο χρέος να εκμεταλλευθεί αυτή την αγάπη και εμπιστοσύνη, προς όφελος του λαού. Δεν έχει ανάγκη να αρκείται σε ημίμετρα, ούτε να βαδίζει με φοβικά σύνδρομα. Ένα δημοψήφισμα, μετά από διεξοδική και ειλικρινή πληροφόρηση του λαού ότι βρίσκεται σε απόλυτο αδιέξοδο επί πέντε και πλέον χρόνια και ότι αυτό θα συνεχιστεί επ' αόριστον, είναι σίγουρο ότι θα εξασφαλίσει την επιστροφή στο εθνικό μας νόμισμα.

Της ΜΑΡΙΑΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ-ΔΕΛΗΒΑΝΗ